

Toetsingsadvies over het milieu-
effectrapport uitbreiding centraal
afvalverwijderingsbedrijf
West-Friesland

9 oktober 1992

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Toetsingsadvies

Toetsingsadvies over de inhoud van het MER uitbreiding
centraal afvalverwijderingsbedrijf West-Friesland/
[Commissie voor de milieu-effectrapportage]. - Utrecht:
Commissie voor de milieu-effectrapportage

ISBN 90-5237-396-5

Trefw.: milieu-effectrapportage ; Wieringermeer /
vuilstortplaatsen ; Wieringermeer / composteren ; Wieringermeer.

Aan het College van Gedeputeerde Staten
van de provincie Noord-Holland
Postbus 3088
2001 DB HAARLEM

uw kenmerk
ABC/92.402733

uw brief
3 juni 1992

ons kenmerk
U1421-92/Bu/ylh/305-94

onderwerp
toetsingsadvies MER CAW

Utrecht,
9 oktober 1992

Met bovengenoemde brief verzocht u de Commissie voor de milieueffectrapportage een toetsingsadvies uit te brengen over het milieueffectrapport (MER) voor de besluitvorming over de vergunningverlening inzake de Uitbreiding Centraal Afvalverwijderingsbedrijf West-Friesland. Overeenkomstig artikel 41z van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) aan.

De Commissie heeft het MER in eerste instantie als onvoldoende beschouwd. Zij heeft dit op 9 juni 1992 mondeling aan U meegedeeld. Besloten is toen een aanvulling op het MER te maken, waarin op de kritiekpunten van de Commissie wordt ingegaan. De concept-nota "Aanvullingen en toelichtingen" is ontvangen op 15 juli 1992. De Commissie heeft de concept-nota en de bijlage "toelichting bij de aanvullende geurberkeningen" betrokken bij haar toetsingsadvies. De concept-nota "Aanvullingen en toelichtingen" is nog niet openbaar gemaakt. Tijdens het gesprek over het concept-toetsingsadvies op 21 september jl. heeft U laten weten de nota "Aanvullingen en toelichtingen" en bijlage bij de ontwerp-beschikking op de vergunningaanvraag openbaar te zullen maken. De Commissie heeft niet de mogelijkheid gehad eventuele inspraakreacties op de aanvullingen bij haar toetsingsadvies te betrekken.

In de tekst van het advies is aangegeven op welke punten de concept-nota tegemoet komt aan de kritiek op het MER. Samenvattend komt het erop neer dat het MER met de concept-nota voldoende informatie biedt voor de besluitvorming over de vergunningverlening in het kader van de Afvalstoffenwet en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

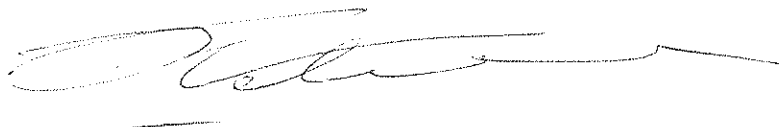
Wel heeft de Commissie nog veel opmerkingen over het MER. Zij gaat er vanuit dat aan deze opmerkingen in het kader van de besluitvormingsprocedure nog aandacht zal worden besteed. In dit verband is met name de verdere uitwerking van maatregelen tegen geurhinder van belang.

Uit het MER blijkt dat het huidige stort in het grondwater ligt en dat een verdere ophoging van het stort, zonder aanvullende maatregelen, deze situatie zal verslechteren. De Commissie constateert dat deze situatie nu reeds in strijd is met de geldende regelgeving ten aanzien van stortplaatsen.

Voor de composteringsinstallatie heeft men gekozen het wateroverschot, dat tijdens het proces ontstaat, als waterdamp af te voeren, zodat er geen afvalwater geloosd hoeft te worden. Hoewel dit een positieve aanpak lijkt, heeft deze keuze tot gevolg dat voor wat betreft de luchtbehandeling gekozen wordt voor een hoogbelast één-traps biofilter. Een dergelijk hoogbelast één-traps biofilter heeft een lager ammoniakverwijderingsrendement (volgens gegevens uit het MER slechts 56%) dan het gangbare systeem met een gaswasser gevolgd door een laagbelast biofilter (rendement >95% zeker haalbaar). Bovendien is de betrouwbaarheid van de hoogbelaste één-traps biofilter ten aanzien van de blijvende biologische werking lager, met alle risico's van dien voor bestrijding van emissie van ammoniak en geurstoffen.

De Commissie hoopt met dit advies een constructieve bijdrage te hebben geleverd aan aan de besluitvorming. Zij zal gaarne vernemen op welke wijze U gebruik heeft gemaakt van haar aanbevelingen.

Hoogachtend,

Ir. K.H. Veldhuis,
voorzitter van de werkgroep
MER CAW

c.c.: Hoogheemraadschap van de Uitwaterende Sluizen

Toetsingsadvies over de inhoud
van het milieu-effectrapport
uitbreiding centraal Afvalverwijderings-
bedrijf West-Friesland

Advies op grond van artikel 41z, eerste lid van de Wet algemene bepalingen milieu-
hygiëne over de inhoud van het milieu-effectrapport uitbreiding centraal
Afvalverwijderingsbedrijf West-Friesland,

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland door de Commissie
voor de milieu-effectrapportage; namens deze,

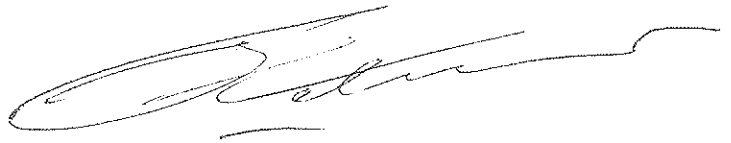
de werkgroep m.e.r. Afvalverwijderingsbedrijf West-Friesland

de secretaris,

de voorzitter,

drs. M. Buitenkamp

ir. K.H. Veldhuis

Utrecht, 8 oktober 1992

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. INLEIDING	1
2. TOETSING VAN HET MER OP HOOFDLIJNEN	2
3. TOETSING VAN HET MER OP ONDERDELEN	2
3.1 Probleemstelling en doel	2
3.2 Te nemen en eerder genomen besluiten	3
3.3 Voorgenomen activiteit en alternatieven	3
3.4 Bestaande toestand van het milieu en autonome ontwikkeling	11
3.5 Gevolgen voor het milieu	13
3.6 Vergelijking van de alternatieven	19
3.7 Leemten in kennis en informatie, evaluatie achteraf	19
3.8 Vorm en presentatie van het MER	20
3.9 Samenvatting	20
3.10 Overige opmerkingen	20

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 3 juni 1992, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen.
2. Openbare bekendmaking in de Staatscourant nr. 83 d.d. 29 april 1992.
- 2A. Openbare bekendmaking in de Staatscourant nr. 106 d.d. 4 juni 1992.
3. Projectgegevens.
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen.

1. INLEIDING

Het Centraal Afvalverwijderingsbedrijf West-Friesland heeft het voornemen de bestaande afvalberging en de composteringsinstallatie uit te breiden. Voor deze uitbreiding zijn vergunningen nodig op grond van de Afvalstoffenwet en de Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren. Omdat diverse activiteiten op de bestaande afvalverwijderingsinrichting niet of slechts gedeeltelijk zijn gedekt door de huidige vergunning, zullen voor de gehele inrichting - inclusief de uitbreidingen - revisievergunningen worden aangevraagd. Ten behoeve van de besluitvorming over deze vergunningen is door de initiatiefnemer een milieu-effectrapport opgesteld.

De Commissie voor de m.e.r. dient een oordeel te geven over dit MER waarbij het toetsingskader wordt gevormd door:

- het gestelde in art. 41j van de Wabm, mede gelet op de richtlijnen voor de inhoud van het MER, die werden vastgesteld door het bevoegd gezag in januari 1991;
- de eis dat het MER geen onjuistheden bevat (art. 41w, tweede lid van de Wabm).

Dit advies is opgesteld door de werkgroep¹ van de Commissie voor de m.e.r. Voor de samenstelling van de werkgroep en overige projectgegevens wordt verwezen naar bijlage 3.

Opgemerkt moet worden dat de Commissie bij dit toetsingsadvies ook de concept-nota "Aanvullingen en toelichtingen" en de bijlage "Toelichting bij de aanvullende geurberekeningen" op het MER betrokken heeft. De concept-nota is op 15 juli bij de Commissie ontvangen en daarbij werd de Commissie gevraagd deze concept-nota bij het toetsingsadvies te betrekken. In het advies is aangegeven wat de opmerkingen zijn over het MER en vervolgens in hoeverre de concept-nota "Aanvullingen en toelichtingen" op deze opmerkingen ingaan.

Conform artikel 41z, tweede lid van de Wabm heeft de Commissie de via het bevoegd gezag ontvangen opmerkingen over het MER in beschouwing genomen. Voor een overzicht van deze reacties wordt verwezen naar bijlage 4. Voor zover deze reacties betrekking hebben op milieu-aspecten van de voorgenomen activiteit werden zij door de Commissie in het advies verwerkt.

In hoofdstuk 2 van dit advies wordt het MER getoetst op hoofdlijnen. Hoofdstuk 3 bevat het advies van de Commissie over de verschillende onderdelen van het MER. Hierbij is globaal de volgorde aangehouden van de onderwerpen die een MER ten minste moet behandelen volgens artikel 41j van de Wabm.

---

1 De werkgroep treedt op namens de Commissie en wordt daarom in dit advies "de Commissie" genoemd.

2. TOETSING VAN HET MER OP HOOFDLIJNEN

Het MER bevat onvoldoende en onjuiste informatie over met name de geohydrologie, de composteringsinstallatie en de luchtbehandeling. Het meest milieuvriendelijke alternatief is te mager uitgewerkt. Bij dit alternatief had in elk geval aandacht moeten worden besteed aan de situatie rondom de bestaande stort, waarvan de stortzool reeds nu in het grondwater ligt, een situatie die bij een verdere ophoging daarvan zal verslechteren. Daarnaast is er geen gebruik gemaakt van de gegevens van de reeds in werking zijnde composteringsinstallatie. Aangezien uit de inspraakreacties naar voren komt, dat er in de huidige situatie geurhinder wordt ervaren, had aan de mogelijke verbeteringen op dit punt in het MER uitgebreid aandacht moeten worden besteed.

Gezien deze punten acht de Commissie het MER zelf onvoldoende ter ondersteuning van de besluitvorming over de voorgenomen activiteiten. De concept-nota "Aanvullingen en toelichtingen" en de bijlage "toelichting bij de aanvullende geurberekeningen" geeft voor de geohydrologie, de composteringsinstallatie, de luchtbehandeling en het meest milieuvriendelijk alternatief voor de bestaande stortplaats voor de besluitvorming afdoende aanvullende informatie.

3. TOETSING VAN HET MER OP ONDERDELEN

3.1 Probleemstelling en doel

Artikel 41j, lid 1, onder a van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."*

Hoewel probleemstelling en doel duidelijk zijn, wordt een beschouwing van de ontwikkeling van het afvalaanbod in relatie tot de capaciteit van de inrichting gemist. Zie tabel 4.7 en 4.8 van het hoofdrapport en 7.1 t/m 7.3 van het rapport "inrichtingsplan".

Verder blijkt dat niet alle aannames voor de stortscenario's zoals in tabel 4.6 zijn omschreven, in de tabellen 4.7 en 4.8 worden overgenomen. Ondermeer blijken de dichtheden van het afval niet hetzelfde te zijn zoals wel in tabel 4.6 als uitgangspunt is aangegeven.

Er blijven nog enkele onzekerheden bestaan ten aanzien van de te verwerken afvalstoffen. Zie in dit verband de vragen uit de inspraak] betreffende de mogelijke verwerking van slib, vliegas en slakken.

---

2 Zie bijlage 4, inspraakreacties o.a. nrs. 25 en 27.

3.2 Te nemen en eerder genomen besluiten

Artikel 41j, lid 1, onder c van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van overheidsorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."*

In het MER wordt aangegeven dat het vigerende bestemmingsplan niet voorziet in de bestaande en te realiseren activiteiten. Voor de bestaande activiteiten is derhalve de procedure volgens art. 19 Wet Ruimtelijke Ordening gevolgd. Uit het MER blijkt niet of en wanneer zowel voor de bestaande activiteiten als voor de toekomstige activiteiten het vigerende bestemmingsplan zal worden gewijzigd en welke consequenties dit mogelijk kan hebben.

In het MER wordt verder aangegeven, dat het niet zeker is, of voor de uitbreiding van de stortplaats een ontgrondingenvergunning nodig zal zijn, omdat de provinciale ontgrondingenverordening hierover geen uitsluitsel zou geven. Dit punt zal ten behoeve van de definitieve besluitvorming opgehelderd moeten worden.

3.3 Voorgenomen activiteit en alternatieven

Artikel 41j, lid 1, onder b van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen"*.

De voorgenomen activiteit

De beschrijving van de voorgenomen activiteit en de alternatieven bevat onzekerheden en onduidelijkheden. Hieronder worden deze per activiteit besproken.

Uitbreiding stortplaats, ophoging bestaande compartimenten

Duidelijk is beschreven hoe de na 1985 aangebrachte voorzieningen aan de onderzijde van de compartimenten 1 t/m 5a en 7 zijn aangelegd. Een HDPE-folie op een niveau van NAP-5,0 m, een drainagezandlaag van 0,50 m hierboven, zodat de zool bij de aanvang van het storten op een niveau van NAP-4,50 m ligt.

De zetting van de ondergrond bedraagt in het middengedeelte 0,95 m en zal in de toekomst door extra verhoging van het bestaande stort 1,45 m bedragen. (zie blz. 6.6). De zool ligt thans volgens de berekeningen (na zetting) op een niveau van NAP-5,55 m en in het grondwater.

De Commissie constateert dat het stort daarom niet voldoet aan het ontwerp-Stortbesluit van 1990 maar ook niet aan de geldende richtlijnen "gecontroleerd storten" van 1985 en 1980]. Bij verdere ophoging zal de stortzool zelfs nog verder dalen naar een niveau van NAP -6,0 m. Volgens het ontwerp-Stortbesluit, par. 1.2 van de toelichting, moeten stortplaatsen die na 1 januari 1995 nog in exploitatie zijn, over een vergunning beschikken overeenkomstig de voorschriften in dat besluit.

Bij de voorgenomen activiteit worden in het MER geen voorzieningen of maatregelen voorgesteld om deze situatie te verbeteren. In de concept-nota "Aanvullingen en toelichtingen" wordt voorgesteld peilbuizen te plaatsen in het stort om het monitoringsysteem te verbeteren. Op deze wijze kan worden geconstateerd of de onderafdichting lekt en of het grondwater stijgt tot boven de zool van het stort.

Bij verdere ophoging zal de samendrukbare laag verder samendrukken en de afstand tot het watervoerend pakket kleiner worden. Het transport van stoffen door diffusie zal evenredig met de afname van de dikte van het samendrukbare pakket toenemen. Immers op termijn zullen de voorzieningen aan de onderzijde van het stort falen. De "beschermende" kwelstroming is in dat geval niet meer aanwezig omdat uiteindelijk het freatisch niveau gelijk of nagenoeg gelijk wordt aan de stijghoogte in het watervoerend pakket en dit pakket zal verontreinigd raken. Slechts ingrijpende en kostbare maatregelen in de vorm van de aanleg van een scherm rondom het stort en bemaling in het watervoerend pakket (hydrologische variant in concept-nota "Aanvullingen en toelichtingen") of volledige sanering resteren.

Uit de concept-nota "Aanvullingen en toelichtingen" blijkt verder dat de voorzieningen aan de onderzijde van de reeds aangelegde compartimenten 5b, 6 en 7, waar nog geen of weinig stortactiviteiten hebben plaatsgevonden, aangepast en identiek worden aan die van de nieuwe compartimenten I t/m X. Uit het MER komt dit niet goed naar voren.

Nieuwe compartimenten

Bij het ontwerp van de voorzieningen is onduidelijk of voldoende rekening is gehouden met het feit dat door het uitvallen van de ontwateringsmiddelen onder het stort, het freatisch niveau kan stijgen tot de stijghoogte van het grondwater in het onderliggende watervoerend pakket (circa NAP -4,0 m). Immers rekening moet worden gehouden met een lekkage van de folie op termijn en het niet meer functioneren van de buizendrainage.

---

3 Zie ook bijlage 4, inspraakreactie o.a. nr. 11

Uit het basisrapport "Bodem en water" blijkt dat een drainagelaag onder de HDPE-folie voor de compartimenten I t/m X uiterst belangrijk is, waarbij de doorlatendheid van deze 0,50 m dikke laag zeer hoog, namelijk 50 m/etm, moet zijn. Onduidelijk is echter welke doorlatendheid de hierboven gelegen tussenzandlaag moet hebben. Daarnaast is niet duidelijk of de grondwaterafvoer door deze goed doorlatende laag naar de ringsloten met of zonder het in werking zijn van drainagebuizen gerealiseerd kan worden met opbollingen tussen de sloten van slechts enige decimeters (zie tabel 5.1 van het basisrapport "Bodem en Water"). Uit de concept-nota "Aanvullingen en toelichtingen" blijkt dat de tussenlaag onder de folie wel aan minimale eisen moet voldoen. (voor de eisen zie concept-nota). Verder blijkt uit deze nota dat een dikkere drainagelaag dan de voorgestelde 0,50 m de (te) krappe veiligheid vergroot. Dit geldt ook voor een hogere doorlatendheid van deze laag. In dit verband is het ook goed dat in de concept-nota "Aanvullingen en richtlijnen" de mogelijkheid wordt aangegeven tot het aanbrengen van horizontale monitoring drains die in de eerste fase van de levensduur van de stort dienst doen (in de periode waarin de eerder genoemde drainagelaag nog niet functioneert, in verband met de te hoge ligging ten opzichte van het grondwater).

De bovenafdichting is goed behandeld, maar er is weinig aandacht besteed aan de gevolgen van nazakkingen van de stort en de ondergrond op de werking van de bovenafdichting.

Daarnaast wordt gesteld, dat de bovenafdichting na 10 jaar wordt aangebracht. Uit het rapport blijkt dat dit 5 jaar zal zijn, na een stortperiode van circa 2 jaar en een nazakkingsperiode van 3 jaar. Dit geeft meer nazakkingen en potentieel percolaat in verzamelde laagten. Dit punt zal bij de nazorg goed gecontroleerd moeten worden met als mogelijke consequentie een vervanging van de bovenafdichting.

Eindafwerking stort

Zowel de taludhelling als de beoogde eindstorthoogte zijn duidelijk aangegeven. Hoewel in het inrichtingsplan al een duidelijk beeld bestaat over de eindafwerking en de beoogde functie wordt deze informatie in het MER achterwege gelaten. Het landschapsplan, waarnaar op blz. 6.19 wel wordt verwezen, ontbreekt. Opgemerkt moet worden dat de hoogteligging van het stort niet te veel (< 2 m) mag afwijken van het ontwerpplan omdat anders de stortzool en voorzieningen aan de onderzijde van het stort op een verkeerd niveau kunnen komen te liggen door afwijkend zettingsgedrag.

De aanduiding "extensief recreatief gebruik" is vaag. Er is niet aangegeven in hoeverre de kenmerken van een stortplaats mogelijkheden en beperkingen opleveren voor andere functies en op welke manier hiermee bij de vormgeving rekening gehouden kan worden. Hier liggen aangrijpingspunten voor het meest milieuvriendelijk alternatief.

Stortgas

De voorspelling van de stortgasproductie is onvoldoende duidelijk beschreven. De berekeningswijze is niet vermeld en tevens is de onzekerheid van het gebruikte model niet aangeduid. De invloed van een wijziging in de samenstelling van het afvalaanbod op de stortgasproductie is niet aangeduid. Met name de invloed van het aanbod van de organische component in de bedrijfsafvalstoffen had duidelijker beschreven moeten worden.

Het MER gaat onvoldoende in op de wijze van onttrekken van het stortgas, de verwerking van het onttrokken gas, de controle op de veiligheid van het onttrekkingsstelsel (voorkomen van explosies) en de maatregelen bij uitval van het onttrekkings- of verwerkingsstelsel.

De in de concept-nota "Aanvullingen en toelichtingen" verstrekte informatie geeft geen aanleiding bovenstaande conclusie te wijzigen.

Compostering

Ten aanzien van dit onderdeel van de voorgenomen activiteit had gebruik moeten worden gemaakt van de gegevens van de reeds in werking zijnde composteringshal]. Zowel ten aanzien van de procesgegevens, de werking van het biofilter, de optredende emissies als de waterbalans, is geen melding gemaakt van gegevens uit de huidige installatie, terwijl die een goede basis zouden kunnen bieden voor de beschrijving van de nieuw te bouwen composteringshal en de gevolgen daarvan.

Gegevens over het volumegewicht van compost zijn in het MER niet gegeven. In verband met de zetting van de onderafdichting in de hal en de kwetsbaarheid daarvan, kan dit een relevant aspect zijn. Uitgaande van een volumegewicht van circa 600 tot 700 kg/m³, zou dit zettingen tot 0.30 m tot gevolg kunnen hebben en zijn er dus consequenties voor de onderafdichting, afstand tot grondwater etc. De concept-nota "Aanvullingen en toelichtingen" gaat hier wel op in. Informatie over de aanleghoogte van de onderafdichting ontbreekt.

De beschrijving van de composteringshal geeft geen duidelijk beeld over de diepteligging van de folie en de ondoorlatende vloer. Bevindt zich hieronder of ernaast een drainagestelsel waardoor permanente kwel in stand wordt gehouden. Hoe wordt dit gecontroleerd?

De beschrijving van de luchtbehandeling is inhoudelijk mager. Niet goed wordt beschreven hoe de lucht van de composteringshal gereinigd wordt. Zo ontbreken gegevens over de grootte van het biofilter, de oppervlaktebelasting en het te reinigen luchtdebiet, zaken die belangrijk zijn voor de beoordeling van de werking van het biofilter.

---

4 Zie ook bijlage 4, inspraakreactie nr. 29.

In de concept-nota "Aanvullingen en toelichtingen" worden deze gegevens wel verstrekt.

Op blz. 31 van bijlage 6 wordt de ammoniakemissie gesteld op 380 mg per kg bewerkt materiaal, waaruit een emissie is berekend van 0,52 kg/uur. De Commissie neemt aan dat hiermee bedoeld wordt de ammoniakvracht uit de composteerhal naar het biofilter. Een emissie van 380 mg/kg bij een jaarlijkse verwerking van 25.000 ton materiaal levert volgens de Commissie bij 100% bedrijfstijd een stroom op van 1,08 kg/uur, dus twee maal meer dan in het rapport wordt gemeld.

In de concept-nota "Aanvullingen en toelichtingen" wordt een ammoniakemissie berekend van 1,24 kg/uur bij een jaarlijkse verwerking van 28.754 ton GFT-afval.

Algemeen bekend is dat bij gehalten boven 30 ppm er problemen in een biofilter ontstaan door vergiftiging van de werkzame biomassa. Het is de vraag of het biofilter de ammoniakconcentraties die bij deze compostering optreden, aan kan. Het MER geeft geen inzicht in die concentraties. In de concept-nota "Aanvullingen en toelichtingen" wordt met behulp van literatuurgegevens een NH₃-concentratie van 32 ppm berekend, een waarde die ligt in de spreiding van enkele niet-systematische meetwaardes.

De geclaimde 80% ammoniakreductie door het biofilter is zonder informatie over ontwerp en omvang van het biofilter niet te controleren. Op basis van de in de concept-nota "Aanvullingen en toelichtingen" gepresenteerde meetgegevens kan worden berekend dat het ammoniakverwijderingsrendement van het biofilter 56% bedraagt.

Een biofilter dat dergelijke vrachten ammoniak verwerkt, zal verzuren, wat de werking van het biofilter is het algemeen (dus ook voor verwijdering van geurstoffen) sterk doet verminderen.

Het MER geeft geen informatie over de controle van het biofilter op verzuring en de eventueel te nemen maatregelen. Men zou het biofilter bijvoorbeeld periodiek kunnen spoelen.

In de richtlijnen werd specifiek om een uitgebreide beschrijving van de gekozen methodiek voor geur/ammoniakbestrijding gevraagd. Ook is gevraagd om een motivering van het niet inzetten van een gaswasser voor het biofilter. Op deze zaken wordt in het MER onvoldoende ingegaan.

De concept-nota "Aanvullingen en toelichtingen" geeft wel voldoende inzicht en motivering betreffende de opzet en de bedrijfsvoering van het biofilter. Er is gekozen voor een luchtbehandeling zonder gaswasser omdat men alle biologisch afbreekbare componenten die in de luchtstroom aanwezig zijn naar het biofilter wil voeren. Daardoor kan met de biologische activiteit voldoende warmte geproduceerd worden om afvoer van het totale wateroverschot van het composteringsproces in de vorm van waterdamp mogelijk te maken. De Commissie tekent hierbij aan dat een luchtzuiveringsproces bestaande uit een gaswasser met nageschakeld biofilter een veel hoger zuiveringsrendement heeft en minder storingsgevoelig is. Een dergelijk systeem kan worden gerekend tot de

normaal gangbare techniek. Aangezien er een aansluiting van de locatie komt op de RWZI Wervershoof, hoeft het afvoeren van een deel van het wateroverschot van het composteringsproces als afvalwater geen technisch probleem te zijn. Gezien de in de concept-nota "Aanvullingen en toelichtingen" opgenomen gegevens met betrekking tot de kwaliteit van het condenswater is er ook geen milieuhygiënisch bezwaar.

In tabel 5.10 op blz. 5.16 van het hoofdrapport wordt een massabalans gepresenteerd. Deze massabalans is niet bruikbaar voor het inschatten van de emissies omdat een onderscheid tussen gas- of dampvormige uitgaande stromen, vloeibare uitgaande stromen en vaste uitgaande stromen niet wordt gemaakt.

Verder is in de tabel de hoeveelheid geproduceerde compost niet ingevuld, terwijl met de wel ingevulde getallen de balans al sluit. Wat betreft de getallen vraagt de Commissie zich af of deze wel kloppen: 18% van het aangevoerde GFT-afval zou volgens deze balans uit verwijderbaar ijzer bestaan en een derde van de aangevoerde massa zou uit niet gecomposteerde zeefresten bestaan.

De in de concept-nota "Aanvullingen en toelichtingen" verstrekte informatie met betrekking tot de massabalans is adequaat.

Wat betreft de kwaliteit van de geproduceerde compost wordt op blz. 5.17 de verwachting uitgesproken dat na 1995 aan de dan strengere geworden normen voor zeer schone compost zal kunnen worden voldaan. Uit tabel 5.11 kan worden afgeleid, dat koper en zink waarschijnlijk voor problemen gaan zorgen. Niet is aangegeven waarom verwacht kan worden dat de gehalten van die metalen in de toekomst gaan afnemen.

In de tabel op blz. 5.16 van het hoofdrapport is voor lood 56 mg/kg genoteerd; in het bijlagenrapport staat in tabel 10 op blz. 23 van bijlage 6 voor lood een gehalte genoteerd van 96 mg/kg. Als het bijlagenrapport correct is, geldt ook voor lood dat het in 1995 een probleemstof zal zijn, indien de normen voor zeer schone compost uit het Besluit overige organische meststoffen van toepassing zullen zijn.

In het MER wordt op theoretische gronden uitgegaan van een sluitende waterbalans: het in het begin van het proces gevormde percolaat en de condens kunnen in een later stadium worden benut om het vochtgehalte van de composterende massa op peil te houden. Uit een interview met de bedrijfsleider van de composteerinrichting in het blad Gemeentereiniging & Afvalmanagement (april 1992) blijkt echter dat de waterbalans van de in de werking zijnde installatie tot op dat moment nog niet sluitend was. De concept-nota "Aanvullingen en toelichtingen" geeft aan dat men de waterbalans wil sluiten door de temperatuur in het biofilter zodanig hoog te houden dat alle wateroverschot als damp afgevoerd kan worden. Onduidelijk is op welke wijze men de temperatuur in het biofilter denkt te beheersen. Temperatuurbeheersing is noodzakelijk om condensvorming/onvoldoende dampvormingscapaciteit (gevolg te lage temperatuur) enerzijds en afsterven van het biofilter (gevolg van te hoge temperatuur) anderzijds te kunnen voorkomen.

Puinbreker

Er wordt geen verdeling van de aangevoerde hoeveelheid puin over de drie te onderscheiden categorieën gegeven. Ook wordt niet aangegeven of de drie categorieën apart gehouden worden of dat ze (eventueel na breken) worden gemengd.

De kwaliteit van het aangevoerde puin wordt visueel gecontroleerd. Dat betekent dat vooral gelet kan worden op mogelijke aanvoer van niet-puin bestanddelen, bijv. hout en kunststoffen. Visuele controle op chemische verontreiniging van het puin is niet goed mogelijk.

In het MER wordt niet ingegaan op controle op de chemische kwaliteit van de produkten (puingranulaatfracties en brekerzand). Op blz. 9 van bijlage 7 wordt gemeld dat het puin en de produkten schoon zijn, terwijl dat slecht onderbouwd kan worden.

Bovendien kan er een verdeling van vervuiling over de brekerfracties plaatsvinden; het brekerzand (fijne fractie) is vaak sterker vervuild dan de grovere fracties.

De puinbreker veroorzaakt trillingen. Dit wordt in het MER niet verder gekwantificeerd (frequentie, hoe ver voelbaar).

Er is alleen een bronsterkte gemeten van de in werking zijnde puinbreker. De bronsterkte van de generator, de laadschop en de graafmachine die bij de breker horen, is niet vermeld.

Het inbouwen van de breker in wallen van puin en produkten wordt kwalitatief beschreven. Over de positionering van de wallen tussen geluidsbron en geluidgevoelige objecten wordt niet gesproken.

Landfarming

Uit het MER blijkt niet duidelijk of de verwerkingscapaciteit van de landfarming en de hoeveelheid aangevoerde saneringsgrond] op elkaar zijn afgestemd en of eventueel teveel aangevoerde saneringsgrond zonder reiniging op de stort terecht kan komen. De vraag is of de stort daarvoor geschikt is, onder welke voorwaarden gestort mag worden en of dit past in het Rijksbeleid en het Provinciaal beleid inzake bodemsanering.

Wat betreft de vuilvracht uit de landfarming wordt gewerkt met aannames terwijl de activiteit al enige jaren uitgevoerd wordt. Bovendien wordt in het MER gesteld dat men het uittrekkende water opvangt en zowel voor als na de zuivering analyseert. Dan moet er toch kwantitatieve informatie beschikbaar zijn over de vuilvracht uit de landfarming.

Het uitdampen van vervuilende componenten uit de te behandelen en in behandeling zijnde grond wordt ten onrechte gebagatelliseerd.

---

5 Zie ook bijlage 4, inspraakreactie nr. 24

De stelling dat de emissies naar de lucht niet zijn te kwantificeren, is niet terecht, aangezien er hiervoor meetmethodes beschikbaar zijn.

Over het volumegewicht van het te bewerken materiaal worden geen gegevens geleverd, waardoor geen uitspraken over mogelijke zettingen in de ondergrond en de gevolgen daarvan gedaan kunnen worden.

Restprodukten

Het is niet duidelijk waar de compost] en de restprodukten van de puinbreker afgezet worden en wat er gebeurt wanneer deze afzet niet gegarandeerd is. Daarnaast is niet duidelijk wat er met het chloridehoudend effluent gaat gebeuren.

Alternatieven

Het meest milieuvriendelijke alternatief is in het hoofdrapport mager uitgewerkt.

In de concept-nota "Aanvullingen en toelichtingen" is het meest milieuvriendelijke alternatief voor de ophoging van het bestaande stort beter behandeld door alternatieven te beschouwen. Uit de geo-hydrologische beschrijving blijkt het "reconstructie alternatief" (afgraven) duidelijk het meest milieuvriendelijk te zijn. Of dit ook geldt te zamen met andere aspecten zoals geur en geluid, is niet aangegeven. Een kwantificering van deze laatste twee aspecten en vergelijking met het MER alternatief ontbreekt zodat een beoordeling van het totaal niet mogelijk is.

Aandacht had besteed kunnen worden aan het scheiden van het bedrijfsafval] in een organische en een anorganische fractie, dan wel aan de mogelijkheden om deze afvalcategorie gescheiden aangeleverd te krijgen.

Ook mogelijkheden] om de aangevoerde afvalstoffen in een gesloten ruimte op- en over te slaan ter beperking van geurhinder, hadden aan de orde kunnen komen.

Voor de composteringshal zou het plaatsen van een gaswasser ten behoeve van de luchtbehandeling tot een milieuvriendelijker alternatief kunnen leiden.

---

6 Zie ook bijlage 4, inspraakreacties nrs. 21 en 29

7 Zie bijlage 4, inspraakreacties o.a. nrs. 11, 20, 24 en 25.

8 Zie bijlage 4, inspraakreacties nrs. 29 en 1 en vele anderen.

Er zijn geen alternatieven uitgewerkt voor de hoogte en de taludhellingen, mede in relatie tot de afwerking ten behoeve van een recreatieve bestemming, landschapontwikkeling of natuurbouw. Hierdoor wordt de kans gemist om deze aspecten op te nemen in het meest milieuvriendelijk alternatief.

3.4 Bestaande toestand van het milieu en autonome ontwikkeling

Artikel 41j, lid 1, onder d van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."*

Geohydrologie

Uit het rapport blijkt, dat de metingen van de freatische grondwaterstanden hebben plaatsgevonden in 1991 en de metingen van de stijghoogte van het watervoerend pakket in 1980. Het zou beter zijn geweest indien beide metingen op dezelfde datum waren uitgevoerd. In dat geval was duidelijk aangetoond in hoeverre thans, voor aanleg van de stort, werkelijk van een kwelsituatie sprake is. Uit tabel 3.1 met waarnemingen uit 1980 blijkt dat niet overal en niet gedurende het gehele jaar een kwelsituatie aanwezig is. Bovendien zou de juistheid van de in 1980 voorspelde stijghoogteverhoging na aanleg van een stort geverifieerd kunnen worden. Wegens het ontbreken van deze gegevens kleven er onzekerheden aan de interpretatie van de (beperkte) peilbuisgegevens en aan de geohydrologische voorspellingen over toekomstige grondwaterstanden en kwelstroming.

Geotechnische aspecten

Getwijfeld wordt aan de juistheid van de verhouding primaire: secundaire zetting van 85 : 15%. In de concept-nota "Aanvullingen en toelichtingen" is het zettingsproces en de verdeling over de tijd aangepast en juist behandeld. Nota dient te worden genomen van het feit dat de restzettingen na aanleg van de bovenafdichting 35% van de totale zetting bedragen ofwel 0,70 tot 0,90 m. Dit is veel en de bovenafdichting zal extra aandacht bij het onderhoud eisen. Zie ook de opmerkingen hierover in 3.3.

In het MER wordt aangegeven welk nader onderzoek nog gedaan moet worden. Dit komt niet terug bij het hoofdstuk leemten in kennis en informatie.

Dit geldt ook voor de stabiliteit. De berekeningen zijn uitgevoerd met aangenomen schuifweerstand voor de grond of uit sonderingen afgeleide ongedraineerde waarden. Verificatie van deze gekozen waarden is volgens de Commissie noodzakelijk. Daarnaast is alleen gekeken naar de stabiliteit van het stortmateriaal maar niet naar de zwaardere, 4 meter hoge kleidam rondom. Deze kan niet ineens op hoogte gebracht worden zonder gevaar voor de gasleidingen].

Zuivering percolaatwater

Het is opvallend dat bij de meting op 23-05-1991 zowel voor N-Kjeldahl en chloride concentraties worden gemeten die hoger zijn dan in de gehele voorafgaande periode (tabel 5.5).

In hoeverre zijn, gezien de grote bandbreedte in de metingen, de gehanteerde concentraties uit deze ene meting representatief voor de periode daarna? In het MER wordt aangegeven (blz. 5.10), dat van het eenmalige karakter van deze meting geen eenduidig oordeel verwacht mag worden. Desondanks staat deze ene meting aan de basis van veel andere berekeningen en uitspraken.

Luchtkwaliteit

De huidige luchtkwaliteit is beschreven met cijfers uit het RIVM-jaarverslag Luchtkwaliteit van 1988, terwijl er ten tijde van het schrijven van dit MER ook reeds het RIVM-jaarverslag Luchtkwaliteit 1990 beschikbaar was. De in tabel 7.5.1 gebruikte cijfers zijn dus verouderd, alhoewel de verschillen met de in 1990 gemeten immisatieconcentraties niet groot zijn. Uitzondering hierop vormt de NH_3 -concentratie die (als jaargemiddelde) met 30% is toegenomen en de concentratie zwarte rook die met 33% (als jaargemiddelde) is toegenomen.

Daarnaast ontbreken de bijbehorende grenswaarden. Er wordt wel vermeld dat geen overschrijding plaatsvindt, maar niet is aangeduid hoever de meetwaarden onder de grenswaarden liggen.

In de concept-nota "Aanvullingen en toelichtingen" worden recentere meetcijfers gebruikt en vindt toetsing aan grenswaarden plaats, waarmee aan bovenstaande opmerkingen wordt tegemoetgekomen.

In tabel 7.5.2 (huidige emissies en de betekenis daarvan) worden geen getallen gepresenteerd. Her en der door het MER heen staan de meeste getallen wel vermeld. Een overzichtstabel zoals tabel 7.5.2 had deze getallen moeten bevatten. Aan NH_3 is geen aandacht besteed.

Bodemgebruik

In de beschrijving van de bestaande toestand zijn veel topografische namen opgenomen die in figuur 7.2 niet zijn aangegeven. De legenda en de kaart zelf zijn onvolledig. Onder meer ontbreken de wegen, de waterwegen, de recreatievoorzieningen, structurerende beplantingselementen en de tuinbouw.

---

9 Zie bijlage 4, inspraakreacties nrs. 11 en 25.

Uit een vergelijking met de topografische kaart blijkt dat de bebouwingsdichtheid rond Opperdoes veel groter is dan figuur 7.2 suggereert. De recreatieve voorzieningen in Medemblik kunnen niet semi-extensief worden genoemd. Het betreft hier een concentratie van een groot aantal watersportvoorzieningen die overigens geen enkele relatie hebben met de locatie.

Landschap

Het aangegeven visuele beïnvloedingsgebied is gebaseerd op de beoogde situatie en vormt geen weergave van de huidige situatie. Deze kaart pretendeert vanuit een systematiek iets te zeggen over het landschap maar het is niet duidelijk waarop deze kaart gebaseerd is. Het gaat hier in feite om de zichtbaarheid van de stortplaats vanuit bepaalde waarnemingspunten en de wijze waarop door elementen in het landschap de zichtbaarheid wordt beperkt. Hiervoor bestaan wetenschappelijke technieken die, indien toegepast, tot een ander kaartbeeld zouden leiden.

Het hier gemaakte onderscheid tussen de zomer- en winterperiode (grotere zichtbaarheid) wordt niet vertaald in het kaartbeeld en komt later bij de effectbepaling niet terug.

3.5 Gevolgen voor het milieu

Artikel 41j, lid 1, onder e van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."*

Geohydrologie

De gevolgen van de ophoging van de bestaande stort zijn in MER niet goed beschreven, maar wel in de concept-nota "Aanvullingen en toelichtingen". Bij verdere ophoging van het bestaande stort is en wordt niet voldaan aan het Ontwerp Stortbesluit 1990. In de toekomst wordt voor de compartimenten 1 t/m 5a het transport van verontreinigde stoffen naar het watervoerend pakket groter.

In de concept-nota "Aanvullingen en toelichtingen" wordt de suggestie gedaan om peilbuizen in het stort te plaatsen om te controleren of de onderafdichting niet lekt en het grondwater niet tot in de zool van het stort is gestegen. Als bij controle blijkt, dat de gemeten waterstand in het stort te hoog is, dus tot de zool van het stort is gestegen, resteert alleen een grote ingreep. Deze bestaat uit een volledige hydrologische isolatie van dit deel van de stort of reconstructie van de stort. Beiden zijn beschreven in de concept-nota "Aanvullingen en toelichtingen".

De Commissie beschouwt de reconstructie variant (afgraven) in geotechnisch/geohydrologisch opzicht als het meest milieuvriendelijke alternatief, omdat de nadelige effecten op de korte termijn opwegen tegen de langdurige nadelige effecten van de hydrologische variant (verontreiniging deklaag, verontreiniging deel watervoerend pakket en extra zettingen).

Tenslotte zal men er rekeningen mee moeten houden dat als nu geen lekkage wordt aangetoond een te hoge waterstand op de langere termijn nadat het stort is opgehoogd, wel mogelijk is. Op dat moment is slechts de hydrologische variant het enige, dure en minder aantrekkelijke alternatief. Reconstructie van het dan verhoogde stort is in feite niet meer mogelijk.

De gevolgen van de uitbreiding zijn wel goed omschreven en waar onduidelijk nader toegelicht in de concept-nota "Aanvullingen en toelichtingen". Onduidelijk is echter hoe de onderdrainage functioneert bij afwijkend zettingsgedrag en ongelijke zettingen. De suggestie om de drainagelaag onder de folie dikker te maken en een grotere doorlatendheid te geven wordt daarom ondersteund. Zie ook par. 3.3.

De gevolgen van de grondwaterstandsveranderingen als gevolg van de uitbreiding van de stortplaats voor de omgeving krijgen in het MER weinig aandacht].

Bodem- en grondwaterkwaliteit

In het hoofdrapport (7.3.1) staat vermeld dat een indicatief onderzoek, Grontmij 1991 (in bijlagerapport 1990?) uitwijst dat slechts zeer plaatselijk het koper- en nikkelgehalte is verhoogd tot even boven de referentiewaarde. Derhalve kan in de huidige situatie de bodem niet of nauwelijks als verontreinigd worden beschouwd. Vermoedelijk worden de A-referentiewaarden bedoeld en niet de B- of C-referentiewaarden. Omdat in het rapport de bemonsteringslocaties en analyses ontbreken kan over de gerapporteerde verontreinigingssituatie geen oordeel worden gegeven.

Gesproken wordt in 7.3.1 over een lichte verontreiniging van het ondiepe grondwater ter plaatse van de uitbreiding. Deze conclusies zijn onjuist. Immers onder lichte verontreiniging wordt verstaan concentraties tussen de A- en B-referentiewaarden. Gemeten is 11 maal licht (>A), 4 maal matig (>B) en eenmaal ernstig (>C).

Ter plaatse van de huidige stort wordt 8 maal licht (>A) en 7 maal matig (>B) gemeten. In dit geval is sprake van licht tot matige verontreiniging van het ondiepe grondwater, zoals overigens ook in het hoofdrapport wordt aangegeven.

Over het diepere (> 3 m minus maaiveld) grondwater zijn geen metingen uitgevoerd, zodat de nulsituatie niet volledig in kaart gebracht is.

---

10 Zie bijlage 4, inspraakreacties nrs. 1 e.a., 11, 12, 24, 25, 27.

In het rapport wordt niets opgemerkt over de vermoedelijke herkomst van de verontreinigingen. Vanwege het ontbreken van deze informatie moet vooralsnog niet worden uitgesloten dat de onderafdichting van het bestaande stort lekt. Dit heeft in dat geval consequenties voor de volgende fase van verhoging van het bestaande stort.

Omdat het grondwater ook ter plaatse van de uitbreiding plaatselijk verontreinigd is, wordt monitoring van lekken van het nieuwe stort moeilijker. Ook hierover wordt niets opgemerkt.

Kwelwater

Bij verontreiniging van de deklaag zal het te bemalen kwelwater ook verontreinigd kunnen zijn en eventueel gezuiverd moeten worden. Gegevens daarover ontbreken in het MER. Een betere inventarisatie over de aanwezige verontreinigingsgraad is daarom gewenst.

Percolaatwater

De berekende concentraties Chemisch zuurstofverbruik (CZV) (tabel 6.10), N-Kjeldahl (tabel 6.11) en chloride (tabel 6.12) zijn in de aanvangsperiode 1990-1991 veel lager (factor 10 kleiner voor CZV en N-Kjeldahl) dan de gemeten influentconcentraties voor de hyperfiltratie installatie op 23-05-1991 (tabel 5.5.).

Tabel 6.13 hanteert voor de periode 1992-1994 effluentkwaliteiten zoals geregistreerd op 23-05-1991 (tabel 5.5. en 5.6), maar wijkt daarvan sterk af voor de periode 1995-1996 en na 1996. Op grond van welke aannames en/of modelberekeningen is dit gedaan?

In de tekst staat vermeld dat de controle van het effluent van de hyperfiltratie geschiedt door middel van het dagelijks meten van de geleidbaarheid. De vraag is of dit afdoende is, gelet op zware metalen en microverontreinigingen.

Het percolaatwater van de landfarming wordt door een eigen zuivering gereinigd en vervolgens op de ringsloot geloosd. De waterkwaliteit van het geloosde water en de hoeveelheden die geloosd worden, zijn niet vermeld. De kwaliteit van dit percolaatwater wordt volgens de tekst toch regelmatig gecontroleerd.

Tabel 8.4.2. lijkt voor de berekening van de totale influentvracht (per uur) op de rioolwaterzuiveringsinstallatie Wervershof voor 1991 uit te gaan van 7.600 g CZV/uur en 4.400 g N-Kj/uur. Bij een aanvoer van 4 m³/uur, zoals gepland voor 1996, komt dit overeen met 1.900 g CZV/m³ en 1.100 g N-Kj/m³, concentraties die lijken op de vermelde concentraties in tabel 5.5., maar ook weer niet volledig. Soortgelijke afwijkingen lijken aanwezig voor de zware metalen met uitzondering van zink waarvoor is uitgegaan van de oudere meetgegevens uit tabel 5.5 (zie ook 8.14). Volgens de tekst (o.a. blz. 6.17, blz. 6.25) is het de bedoeling vrijwel altijd 4 m³/h af te voeren naar de rwzi, hetgeen in tegenspraak is met tabel 8.4.1.

Oppervlaktewater

Het is onvoldoende duidelijk of de gehanteerde meetpunten, met uitzondering van het meetpunt in de Westfriesche Vaart, voldoende representatief zijn voor het inschatten van effecten op de waterkwaliteit van de huidige lozingen. Gegevens met betrekking tot microverontreinigingen en zware metalen zijn alleen bekend van het 5 kilometer stroomafwaarts gelegen meetpunt. Dit meetpunt is onvoldoende representatief voor het doen van uitspraken met betrekking tot waterkwaliteitseffecten van huidige lozingen. Gezien het pulserend afvoerverloop van de polder kan een waterbodemanalyse of een analyse van het geloosde water meer uitsluitsel geven over de mogelijke effecten van lozingen, dan de gehanteerde waterkwaliteitsgegevens.

Lucht

De beschrijving van de gevolgen voor de luchtkwaliteit is onvoldoende. Een overzichtstabel van de emissies (met name van geur) wordt gemist. Tevens zijn de emissies van de huidige installatie niet getoetst aan de reeds bestaande emissies in de omgeving van de voorgenomen activiteit.

De berekening van de emissies ten gevolge van de aanvoer (par. 5.2, blz. 5.6) is niet te controleren omdat daar emissiefactoren ontbreken. De getallen op zich kloppen qua ordegrrootte wel. Ook hier ontbreekt een relatie met de emissies van andere bronnen (met name verkeer).

De depositie van verzurende stoffen ten gevolge van de voorgenomen activiteit en de procentuele bijdrage aan de achtergronddepositie is niet beschreven.

Op blz. 6.33 wordt de ammoniakemissie uit het biofilter vergeleken met de totale Nederlandse NH-emissie. Reëler was het geweest te vergelijken met de ammoniakemissie van een kaartvierkant rondom de stortlocatie.

In de concept-nota "Aanvullingen en toelichtingen" wordt op basis van enkele niet-systematische metingen aan de lucht boven het biofilter berekend dat in de huidige situatie de ammoniakemissie als gevolg van de compostering 3,5% bedraagt van de achtergrondemissie voor een 5x5 km kaartvierkant in West-Friesland. Bij de toekomstige grotere verwerkingscapaciteit zou dit 8% zijn. Als op basis van de (ook in het MER en de concept-nota "Aanvullingen en toelichtingen" gebruikte) literatuurwaarde van 380 mg NH₃ per kg GFT de emissie zou zijn berekend, dan zouden de waardes echter een factor 3,2 hoger liggen, dus 11,2% respectievelijk 25,6%.

